

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/255/2020
Identifikačné číslo spisu:	3217203455
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3217203455.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobkyne Y. A., bytom v T. XXX, zastúpenej advokátom Mgr. Jurajom Kornhauserom, so sídlom v Bratislave, Suché Mýto 6, proti žalovanej Basler Versicherung AG, so sídlom vo Švajčiarskej konfederácii, Aeschengaben 21, 4002 Basel, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Zuzana Čížová, s.r.o., so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, J. Jesenského 69, o určenie vlastníckeho práva k hnuťnej veci, a v spojenej veci v spore žalobkyne Basler Versicherung AG, so sídlom vo Švajčiarskej konfederácii, Aeschengaben 21, 4002 Basel, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Zuzana Čížová, s.r.o., so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, J. Jesenského 69, proti žalovaným 1/ Y. A., bytom v T. XXX, zastúpenej advokátom Mgr. Jurajom Kornhauserom, so sídlom v Bratislave, Suché Mýto 6, 2/ V. M., bývajúcemu v B., E. XXX/XX, o určenie vlastníckeho práva k hnuťnej veci, vedenom na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 5 C 26/2017, o dovolaní žalobkyne (resp. v spojenej veci žalovanej 1/) proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. februára 2020 sp. zn. 6 Co 5/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná spoločnosť Basler Versicherung AG má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bánovce nad Bebravou (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 13. septembra 2018 č. k. 5 C 26/2017 - 186 vo výroku I. určil, že spoločnosť Basler Versicherung AG je výlučnou vlastníčkou osobného motorového vozidla bližšie špecifikovaného vo výrokovej časti. Vo výroku II. žalobu žalobkyne Y. A. zamietol. Vo výroku III. uložil Y. A. a V. M. povinnosť zaplatiť spoločnosti Basler Versicherung AG spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bude rozhodnuté o konkrétnej výške trov po právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 137 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 123, § 124, § 126 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 133 ods. 1, § 134 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 446 Obchodného zákonníka. Súd dospel k záveru, že sú splnené procesné

podmienky na konanie o oboch žalobách. Uviedol, že neexistuje žiadna procesná prekážka na konanie o oboch žalobách, pričom konanie o žalobe Y. A. nemôže tvoriť prekážku litispendencie pre konanie o žalobe spoločnosti Basler Versicherung AG. Súd zároveň dospel k záveru, že žalovaní (v oboch žalobách) sú pasívne vecne legitimovaní, pričom ako nedostatok žaloby žalobkyne Y. A. vzhliadol práve to, že táto ako žalovaného neoznačila V. M., ktorému svedčal posledný zápis vlastníckeho práva k vozidlu. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k jednoznačnému záveru, že žalobkyňa Y. A. nie je, nikdy nebola a ani nemohla byť vlastníčkou vozidla, a to na základe ani jednej z ňou tvrdených právnych skutočností. Naopak, z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne a nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť preukázané, že vlastníkom vozidla je spoločnosť Basler Versicherung AG, a preto súd žalobu žalobkyne zamietol a žalobe spoločnosti Basler Versicherung AG vyhovel, pričom vo výroku rozsudku identifikoval vozidlo iba jeho skutočným identifikačným znakom, a to pôvodným a pravým výrobným číslom - VIN číslom. Keďže vozidlo bolo v septembri 2013 odcudzené a spoločnosť MEDIA HOUSE s.r.o. ho nenadobudla od vlastníka, nemohla k nemu nadobudnúť vlastnícke právo. Následne bolo vozidlo vlastnícky zapísané v prospech Q. W.. Ani ten nemohol k vozidlu nadobudnúť vlastnícke právo, keďže ho nenadobúdala od skutočného vlastníka, ktorému bolo vozidlo odcudzené. Nebolo nijakým dôkazom preukázané, že by, či už MEDIA HOUSE s.r.o. alebo Q. W. nadobudli vozidlo v rámci obchodného styku a stali sa vlastníkmi vozidla na základe ust. § 446 Obchodného zákonníka, prípadne iným spôsobom, ktorým by mohli nadobudnúť vlastnícke právo aj od nevlastníka. Tvrdenie žalobkyne, že predtým, ako mala vozidlo nadobudnúť ona, bolo niekoľkokrát prevedené v rámci obchodného styku, súd považoval za ničím nepodložené. Súd dospel k záveru, že všetky dôkazy vo vzájomných súvislostiach jednoznačne vedú k záveru, že vozidlo vo februári 2014 predal Q. W. P. A., no tento prevod nebol platný, keďže Q. W. nebol vlastníkom vozidla. V žiadnom prípade však Q. W. nemohol platne previesť vozidlo na Y. A. v novembri 2014, keď už ani sám sa nepovažoval za vlastníka. Z tohto dôvodu súd považoval kúpnu zmluvu za neplatnú a na jej základe žalobkyňa Y. A. nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k vozidlu. Okrem toho kúpnu zmluvu považoval za neplatnú aj pre to, že Q. W. nebol vlastníkom vozidla aj objektívne, keďže vozidlo bolo odcudzené a Q. W. ho predala osoba odlišná od vlastníka. Nikto nemôže previesť na iného viac práv, než má sám, pričom táto zásada nebola v danom prípade prelomená žiadnym iným právnym inštitútom, k čomu sú nižšie uvedené dôvody. Súd prvej inštancie zároveň dospel k záveru, že žalobkyňa ani nemohla nadobudnúť vozidlo vydržaním vlastníckeho práva, keďže neboli splnené zákonné podmienky. Žalobkyňa v konaní ďalej tvrdila aj to, že vozidlo nadobudla na základe kúpnej zmluvy od Q. W. aj v prípade, že nebol vlastníkom vozidla, keďže zmluva, ktorú uzatvorili, sa spravovala režimom Obchodného zákonníka, a preto vozidlo mohla nadobudnúť aj od jeho nevlastníka podľa § 446 Obchodného zákonníka. Uvedenú kúpnu zmluvu v zmysle vyššie uvedeného vyhodnotil súd ako celok za neplatnú. Žalobkyňa preto na jej základe nemohla nadobudnúť vlastníctvo k vozidlu, okrem prípadu, že by skutočne bola dobromyseľnou v čase, keď zmluvu uzatvorila a v zmluve by bolo dojednanie o aplikácii Obchodného zákonníka platne dohodnuté. Súd dospel k záveru o neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi Q. W. a žalobkyňou. Z výpovede žalobkyne v konaní vyplynulo, že nevedela o aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka, a preto podľa názoru súdu vôbec absentovala vôľová zložka právneho úkonu na strane žalobkyne, aby bola takýmto zmluvným dojednaním vôbec viazaná. Súd mal zároveň za to, že bola spochybnená aj dobromyseľnosť žalobkyne. Uviedol, že okrem toho takéto dojednanie v zmluve medzi dvomi fyzickými osobami je nanajvýš neštandardné, a to najmä s prihliadnutím na všetky ostatné, súvisiace okolnosti prípadu, pričom podľa názoru súdu zámerom takejto zmluvy bolo zjavne len istenie kupujúceho pre prípad, že by predávajúci nebol oprávnený vlastnícke právo k predmetnej veci previesť, čo však súd považoval za obchádzanie zákona v záujme vyhnúť sa zásade, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má sám. Súd dospel k záveru, že pre obchádzanie zákona je právny úkon rovnako neplatný. Zároveň uviedol, že pokiaľ žalobkyňa v priebehu konania namietala, že nebola oboznámená s tým, že bude vykonaný dôkaz oboznámením vyšetrovacieho spisu, tak tento dôkaz navrhla tak ona, ako aj žalovaná Basler Versicherung AG, pričom súd oznamuje stranám sporu, ktoré dôkazy vykoná, až na pojednávaní (resp. na predbežnom prejednaní sporu) v súlade s § 181 CSP. Žalobkyňa mala možnosť, rovnakú ako ostatné strany sporu, do spisu pred pojednávaním nahliadnuť a skutočnosť, že vyšetrovací spis bol pred pojednávaním pripojený, zistiť, urobiť si z neho výpisy, kópie a pod. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Proti uvedenému rozhodnutiu podali odvolanie Y. A. a V. M..

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 24. februára 2020 sp. zn. 6 Co 5/2019 vo výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). Vo výroku II. priznal spoločnosti Basler Versicherung AG proti Y. A. a V. M. nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, ktorú sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť spoločnosti Basler Versicherung AG. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 až § 194 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia a v celom rozsahu na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukázal. Odvolací súd považoval odvolacie námietky žalobkyne za nedôvodné. Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za dostatočne odôvodnené. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ako aj pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 2/. Odvolací súd dospel k záveru o správnosti záveru súdu prvej inštancie, že Y. A. nie je a nikdy nebola vlastníčkou sporného motorového vozidla. Q. W. nadobudol motorové vozidlo od právnickej osoby, pričom táto skutočnosť v konaní preukázaná nebola, keď Q. W. v trestnom konaní vypovedal, že kúpnu zmluvu nemá. Súčasne vypovedal, že osobné motorové vozidlo následne predal P. A.. Súd prvej inštancie správne uviedol, že Q. W. nemohol previesť vlastnícke právo k motorovému vozidlu na Y. A., keď už sám nebol vlastníkom a preto je predmetná kúpna zmluva neplatná. Preto následne uzatvorená kúpna zmluva datovaná 07. novembra 2014 bola uzatvorená účelovo tak, ako to správne vyhodnotil súd prvej inštancie. Odvolací súd zároveň uviedol, že aplikácia § 446 Obchodného zákonníka je vylúčená, pričom žalobkyňa ani v konaní nepreukázala, že bola absolútne dobromyseľná ani v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Odvolací súd uviedol, že jednotlivé prevody osobného motorového vozidla medzi právnickou osobou a fyzickou osobou, resp. medzi fyzickými osobami navzájom sú neplatnými právnymi úkonmi, keď súčasne nebol naplnený ani inštitút vydržania ani preukázaná dohoda zmluvných strán pri aplikácii ustanovení obchodného zákonníka. V súhrne na základe vykonaného dokazovania a vyhodnotenia skutkového stavu súd prvej inštancie správne ustálil, že spoločnosť Basler Versicherung AG je výlučným vlastníkom sporného motorového vozidla. Mal za to, že tento záver nemôže spochybniť ani tvrdenie žalobkyne, ktoré prezentovala už pred súdom prvej inštancie a následne aj v odvolaní, že vlastníkom vozidla je ona, pretože vlastnícke právo k nemu nadobudla v súlade s § 446 Obchodného zákonníka napriek tomu, že vozidlo pochádzalo z trestnej činnosti a predávajúci nebol v čase uzavretia kúpnej zmluvy vlastníkom predávaného vozidla. Odvolací súd zároveň poukázal, že odvolateľka Y. A. nesprávne poukázala na ňou citované súdne rozhodnutia, ktoré je možné aplikovať najmä na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, pričom skutkovo ide o odlišné konanie, ktoré nie je možné aplikovať na prejednávajúcu vec. Odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj námietku žalobkyne o nemožnosti jej oboznámenia sa s pripojeným trestným spisom, keď jej súd uvedenú skutočnosť neoznámil. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie Y. A. (ďalej aj „dovolateľka“ alebo „žalobkyňa“). Dovolateľka v prvom rade namietala, že v tej istej veci sa už prv začalo konanie (§ 420 písm. d/ CSP), ako aj že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). V tejto súvislosti v podanom dovolaní namietala, že konanie vedené pod sp. zn. 5 C 26/2017 bolo začaté skôr pred konaním v rovnakej veci vedenej pod sp. zn. 4 C 52/2017, pričom prekážku litispendencie namietala už v konaní pred súdom prvej inštancie. Súd sa však s touto námietkou žiadnym spôsobom nevysporiadali, keď odvolací súd neskúmal tento nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie (ktorý konanie nezastavil, ale spojil konania na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 5 C 26/2017). Poukázala, že je vylúčené spojenie vecí, ak ide o veci, v ktorých sú totožné strany konania, ako aj predmet konania. Odvolací súd túto skutočnosť v odôvodnení nezohľadnil, nezaoberal sa nezákonným postupom súdu prvej inštancie a ani žalobkyňu neposkytol kvalifikované zdôvodnenie, prečo potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a túto vadu považoval za akceptovateľnú. Zároveň

namietala, že odvolací súd sa nevysporiadal s dôležitými skutočnosťami pre rozhodnutie vo veci samej, pričom jeho odôvodnenie považovala za nepreskúmateľné. Namietala, že súd dospel k nesprávnym skutkovým záverom, pričom odvolací súd sa stotožnil s absurdným skutkovým záverom súdu prvej inštancie, ktorý žiadna zo strán netvrdila, a to, že Q. W. ako druhý vlastník motorového vozidla previedol vlastnícke právo na P. A. - syna žalovanej. Uviedla, že žiadna zo strán v konaní nikdy nesporevala skutočnosť, že Q. W. previedol vlastnícke právo na žalobkyňu, v dôsledku daného postupu súdu došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti strán. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala z daných dôvodov za arbitrárne, nakoľko odvolací súd ignoroval podstatnú skutkovú okolnosť, a to, že žalovaná v záverečnej reči uznala vlastnícke právo žalobkyne. Mala za to, že skutkové závery odvolacieho súdu sú úplne absurdné. Zároveň poukazovala, že odvolací súd nezdôvodnil, prečo žalobu žalobkyne zamietol, keď žalovaná potvrdila, že žalobkyňa bola vlastníčkou a že vlastníkom mal byť aj žalovaný 2/. Zdôraznila, že záver súdu (skutkový alebo právny), že kúpna zmluva medzi Q. W. a žalobkyňou je neplatná, nemá skutkový ani právny základ, pričom je v rozpore s tým, čo bolo v konaní zistené ako nesporné, nakoľko žalovaný nikdy netvrdil, že by P. A. mal byť vlastníkom vozidla. Mala za to, že odvolací súd sa nevysporiadal so zásadnými skutočnosťami. Taktiež namietala nesprávne skutkové závery odvolacieho súdu a hodnotenia dôkazov, ako aj právneho posúdenia vo vzťahu k aplikácii Obchodného zákonníka, dobromyseľnosti žalobkyne a neplatnosti kúpnej zmluvy, pričom v tejto časti považovala rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné. Mala za to, že aj keby zmluva nemala byť posúdená podľa Obchodného zákonníka, mala byť posudzovaná v režime Občianskeho zákonníka, keď v takomto prípade sa vyžaduje absolútne prísna dobromyseľnosť. Uviedla, že odvolací súd na dané právne posúdenie neprihliadol, ako aj, že je dobromyseľnosť bola niekoľkokrát preukázaná. Súd dospel k nesprávnym skutkovým záverom ohľadom dobromyseľnosti žalobkyne. Taktiež namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Uviedla, že odvolací súd nerešpektoval judikatúru najvyšších súdnych autorít a poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 169/2017, 6 Cdo 71/2011, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015, Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 415/15, III. ÚS 247/14. Mala za to, že ak nadobúdateľ nadobudol vec od nevlastníka, nadobúdateľovi je potrebné poskytnúť právnu ochranu, ak nadobúdateľ konal v dobrej viere, spoliehajúc sa okrem iného na zápis vo verejnom registri. Uviedla, že ak by žalobkyňa nadobudla vozidlo od Q. W. ako nevlastníka, vzhľadom na absolútnu dobromyseľnosť žalobkyne pri nadobudnutí vlastníckeho práva k motorovému vozidlu má žalobkyňa status vlastníka a jej vlastnícke právo požíva ochranu. Žalobkyňa mala za to, že je možné prekonať zásadu nemo plus iuris, ak strana sporu preukáže svoju dobromyseľnosť, čo v danom prípade preukázané bolo. Zároveň v samostatnom bode dovolania namietala nesprávnosť a nedostatočnosť argumentácie odvolacieho súdu vo vzťahu k námietke žalobkyne týkajúcej sa pripojeného spisu, o ktorej skutočnosti súd žalobkyňu neoboznámil a nemohla sa riadne oboznámiť s jeho obsahom a v tejto súvislosti procesne konať. Mala za to, že súd nerešpektoval zásadu kontradiktórnosti konania s poukazom na to, že strany majú mať procesnú možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v súdnom spise. Uviedla, že o existencii listinných podkladov v spise do pojednávania žalobkyňa nevedela, v dôsledku čoho jej bolo porušené právo na spravodlivé súdne konanie. Taktiež namietala aj pasívnu vecnú legitimitáciu V.Š. M., v tejto súvislosti mala za to, že súdy dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdili. Dovolateľka žiadala, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobu spoločnosti Basler Versicherung AG zamietol a určil, že Y. A. je výlučnou vlastníčkou sporného osobného motorového vozidla. Zároveň navrhovala, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku.

4. Dovolateľka následne v podaniach doručených súdu prvej inštancie 07. augusta 2020 a 14. augusta 2020 žiadala, aby dovolací súd odložil právoplatnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia.

5. Spoločnosť Basler Versicherung AG v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne považovala dovolanie dovolateľky za neprípustné, pričom zároveň mala za to, že neexistuje dôvod na vyhovie

návrhom na odklad právoplatnosti a vykonateľnosti dovolaní napadnutého rozhodnutia.

6. V. M. sa k dovolaniu žalobkyne písomne nevyjadril.

7. Dovolateľka v následnom podaní zotrvala na podanom dovolaní.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalobkyňa, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

10. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

10.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

11.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Dovolateľka v prvom rade vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. d/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

14. Žalobkyňa v súvislosti s vadou § 420 písm. d/ CSP súdom nižšej inštancie vytýkala, že v danom prípade konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 5 C 26/2017 bolo začaté pred konaním v

rovnakej veci vedenej pod sp. zn. 4 C 52/2017, keď pred súdom prvej inštancie namietala prekážku litispendencie. Odvolací súd neskúmal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý konanie nezastavil, ale spojil konania na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 5 C 26/2017. Poukázala, že je vylúčené spojenie vecí, ak ide o veci, v ktorých sú totožné strany konania, ako aj predmet konania.

15. Vo vzťahu k tejto námietke dovolateľky dovolací súd uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľka tieto nedostatky vo vzťahu ku konaniu na súde prvej inštancie nenamietala v rámci odvolacieho konania vyvolaného jej odvolaním. Ak potom dovolateľka uvedenú námietku zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania neuplatnila v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozhodnutie súdu prvej inštancie prípadne jeho procesný postup v konaní namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť. Dovolanie tak nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (obdobne R 73/2019, a ďalšie 7 Cdo 161/2019, 4 Cdo 122/2020, 4 Cdo 40/2019, 8 Cdo 140/2018, 8 Cdo 157/2018). Keďže námietka nebola predmetom odvolacieho prieskumu, nakoľko ju žalobkyňa v odvolaní neuplatnila, najvyšší súd nemá dôvod sa k tejto námietke osobitne vyjadrovať, keďže dovolanie nie je ďalším odvolaním.

15.1. Dovolací súd nad rámec uvádza, že námietky dovolateľky týkajúce sa prekážky litispendencie sa vzťahujú ku konaniu vedenému na súde prvej inštancie pod sp. zn. 4 C 52/2017, keď uvádza, že konanie vedené pod sp. zn. 5 C 26/2017 bolo začaté skôr, preto by v danom prípade ani nebolo možné uvažovať o prekážke litispendencie vo vzťahu ku konaniu vedenom pod sp. zn. 5 C 26/2017 a zastavení tohto konania, keďže k tejto prekážke dochádza v konaní o neskôr podanej žalobe. Naviac súd prvej inštancie obe konania spojil do jedného konania.

15.2. K námietkam dovolateľky týkajúcim sa uznesenia súdu prvej inštancie o spojení konaní na spoločné konanie, keď podľa dovolateľky neboli splnené podmienky na takýto postup, považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že dovolací súd sa týmito námietkami nemohol zaoberať, nakoľko boli vznesené vo vzťahu k rozhodnutiu súdu, ktoré nebolo predmetom odvolacieho prieskumu, resp. napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom.

15.3. Dovolací súd zároveň nad rámec poukazuje, že uznesenie o spojení vecí na spoločné konanie je uznesením o vedení konania. Uznesenia, ktorými sa upravuje vedenie konania, zostávajú bez vplyvu na rozhodnutie vo veci samej a nemôžu privodiť vážnejšiu ujmu na právach účastníkov. Týkajú sa spravidla takých otázok, ktoré v záujme hospodárneho vedenia konania vyžadujú rýchle riešenie bez toho, že by odopretie možnosti opravného prostriedku mohlo byť na ujmu práv účastníkov konania. Súd nie je týmito uzneseniami viazaný a môže ich zmeniť, prípadne vydať nové uznesenie, ktorým bude otázka vedenia konania upravená inak, pričom výslovné zrušenie predchádzajúceho uznesenia nie je potrebné (5 Cdo 101/2010). Napokon voči uzneseniu o spojení vecí na spoločné konanie súdom prvej inštancie nie je prípustné ani odvolanie.

16. Dovolateľka ďalej vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k nou tvrdenej vade zmätočnosti.

18. Dovolateľka namietala, že procesným postupom súdov nižšej inštancie došlo k zásahu do jej práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Žalobkyňa v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP súdom nižšej inštancie vytýkala nedostatočné odôvodnenie a arbitrárnosť ich rozhodnutí. Mala za to, že odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými otázkami, podstatnými námietkami žalobkyne a dôležitými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci samej. Mala za to, že súdy sa nevysporiadali so žalobkyňou namietanou prekážkou litispendencie, keď odvolací súd neposkytol kvalifikované zdôvodnenie, prečo potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a túto vadu považoval za akceptovateľnú. Odvolací súd sa nevysporiadal s dôležitými skutočnosťami pre rozhodnutie, ako aj ignoroval podstatné skutkové okolnosti. Rozhodnutie považovala za nepreskúmateľné aj vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci. Odvolací súd tiež nezdôvodnil, prečo žalobu žalobkyne zamietol. Zároveň namietala nesprávnosť a nedostatočnosť argumentácie odvolacieho súdu vo vzťahu k námietke žalobkyne týkajúcej sa pripojeného súdneho spisu, o ktorej skutočnosti žalobkyňa súd neoboznámil a nemohla sa riadne oboznámiť s jeho obsahom.

20. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu (účastníkmi konania) a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

21. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu/účastníka mimosporového konania na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu/účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu/účastníka konania. Porušením uvedeného práva strany sporu/účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu/účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

22. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že súdy nižšej inštancie rozhodnutia dostatočne neodôvodnili. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Odvolací súd konštatoval správnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v podstatných bodoch naň odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Zároveň sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolaním napádaný rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

22.1. Dovolací súd navyše pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv dovolateľky nezistil také nedostatky v postupe súdov nižšej inštancie, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

22.2. K námietke týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ohľadom namietanej prekážky litispendencie, dovolací súd poukazuje, že žalobkyňa dané námietky v odvolacom konaní nevzniesla, preto sa nimi nemohol odvolací súd zaoberať ako odvolacími námietkami. Je však zrejmé, že žalobkyňa na uvedenú námietku (ktorú namietala v konaní pred súdom prvej inštancie) dostala zo strany súdu prvej inštancie podrobnú odpoveď (bod 31. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie), pričom odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie.

22.3. K námietke žalobkyne o nedostatočnom odôvodnení odvolacieho súdu vo vzťahu k námietke žalobkyne týkajúcej sa pripojeného súdneho spisu, o ktorej skutočnosti žalobkyňa súd neoboznámil a nemohla sa riadne oboznámiť s jeho obsahom, dovolací súd poukazuje, že súdy nižšej inštancie sa s uvedenou námietkou podrobne zaoberali (bod 37. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a bod 52. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu).

22.4. Odvolací súd podrobne zdôvodnil, prečo žalobu žalobkyne zamietol a z akého dôvodu určil, že vlastnícke právo k motorovému vozidlu prináleží spoločnosti Basler Versicherung AG.

22.5. Skutočnosť, že dovolateľka sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnila, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

22.6. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP tak nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľky. Žalobkyňa preto neopodstatnene v tejto časti namietala existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

23. V prípade, ak dovolateľka mienila v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP namietiť, že súdy zaťažili konanie vadou tým, že konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 5 C 26/2017 spojili s konaním vedeným na súde prvej inštancie pod sp. zn. 4 C 52/2017, dovolací súd uvádza, že uvedená námietka nebola predmetom odvolacieho prieskumu, keďže ju žalobkyňa v odvolaní neuplatnila. Najvyšší súd nemá preto dôvod sa k tejto námietke osobitne vyjadrovať, keďže dovolanie nie je ďalším odvolaním. Najvyšší súd v súvislosti s touto námietkou poukazuje aj na body 15.2. a 15.3. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

24. Dovolaťka zároveň v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP namietala, že postupom súdov došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti strán, a to tým, že žiadna zo strán v konaní nikdy nespороvala skutočnosť, že Q. W. previedol vlastnícke právo na žalobkyňu. Mala za to, že súd nerešpektoval zásadu kontradiktórnosti konania s poukazom na to, že strany majú mať procesnú možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v súdnom spise. O existencii listinných podkladov v spise do pojednávania žalobkyňa nevedela.

24.1. K uvedeným dovolacím námietkam dovolateľky, že žiadna strana nikdy nerozporovala skutočnosť, že by Q. W. previedol vlastnícke právo na žalobkyňu, dovolací súd uvádza, že tieto tvrdenia nekorešpondujú s obsahom spisu, z ktorého vyplýva, že právna zástupkyňa žalovanej na pojednávaní 13. septembra 2018 (zápisnica o pojednávaní na č. l. 169 a nasl. spisu) poukázala na výpoveď Q. W., ktorý mal vo výpovedi uviesť, že si nepamätá, či by mal spísanú nejakú zmluvu s P. A., ktorému vozidlo predal, a ak ju mali, nemôže ju nikde nájsť. Uviedol, že vozidlo predal P. A. za sumu 32 000 €. Zároveň právna zástupkyňa žalovanej v zhrnutí uviedla, že: „pokiaľ sa jedná o nadobudnutie vl. práva na základe preukázaných resp. spomínaných zmluvných titulov, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že p. W. uzavrel kúpnu zmluvu, predmetom ktorej malo byť sporné vozidlo mesiac po tom, ako toto vozidlo nadobudol, teda približne v mesiaci február 2014, s tým, že kupujúcim mal byť P. A. a kúpna cena mala byť 32 000 €. ... z uvedeného vyplýva, že kúpna zmluva 07. novembra 2014, tak ako bola prezentovaná žalobkyňou uzatvorená nebola. Že existovala zmluva v ústnej podobe medzi W. a A., na základe ktorej

následne došlo k zápisu vozidla na meno žalobkyne, pravdepodobne tiež na základe ústneho zmluvného aktu medzi p. A. a žalobkyňou“ (č. l. 15 a 16 zápisnice o pojednávaní).

24.2. Mala za to, že súd nerešpektoval zásadu kontradiktórnosti konania s poukazom na to, že strany majú mať procesnú možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v súdnom spise. O existencii listinných podkladov v spise do pojednávania žalobkyňa nevedela. Dovolací súd poukazuje, že z obsahu súdneho spisu vyplýva, že spoločnosť Basler Versicherung AG v žalobe z 27. novembra 2017 (v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 C 52/2017) navrhla ako dôkaz dožiadať vyšetrovací spis vedený Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Bánovciach nad Bebravou, Odbor kriminálnej polície pod ČVS:ORP-215/OEK-BN-2013, pričom žaloba bola Y. A. doručená 02. januára 2018. Taktiež aj žalobkyňa Y. A. v žalobe z 24. novembra 2017 ako dôkaz uviedla „spis vedený v trestnom konaní ČVS: ORP-213/OEK-BN-2013“. Je tak zrejmé, že obe strany ako dôkaz uvádzali vyšetrovací spis, pričom spoločnosť Basler Versicherung AG zároveň navrhla jeho dožiadanie súdom a táto skutočnosť bola Y. A. známa. Dovolací súd uvádza že ako dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazným prostriedkom (§ 187 ods. 1 CSP). Dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu prečíta, alebo oznámi jej obsah. Súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a o tom, kto ich spáchal (§ 193 CSP). Obsah zápisnice o pojednávaní pred súdom prvej inštancie z 13. septembra 2018 neprezrádza, že by sa k vykonaným listinným dôkazom (aj k pripojenému vyšetrovaciemu spisu) a svedeckým výpovediam dovolateľka nemala možnosť vyjadriť. Dovolací súd nezistil, že by dovolateľke boli upierané jej procesné práva, ktoré by svojou povahou popreli princíp rovnosti takou intenzitou, ktorá by zakladala porušenie práva na spravodlivý proces.

25. Pokiaľ dovolateľka v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f/ CSP ďalej súdom nižšej inštancie vytýkala nedostatky v zistenom skutkovom stave a v nesprávnom hodnotení dôkazov, dovolací súd uvádza, že nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je dovolacia námietka týkajúca sa (prípadného) nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktoré bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto prípade súdu prvej inštancie a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá.

25.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu, resp. skutočného stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (tu porovnaj aj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

26. Dovolateľka v podanom dovolaní namietala v zmysle § 420 písm. f/ CSP aj nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

27. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto dovolanie v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

28. Žalobkyňa v dovolaní ďalej namietala, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. K tomuto uplatnenému dovolaciemu dôvodu dovolací súd uvádza nasledovné:

29. Dovolací súd v tejto časti poukazuje na body 11., 11.1. a 12. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

30. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

31. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

31.1. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež napríklad v rozhodnutiach 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

31.2. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (R 83/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie odvolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priečiaciemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

31.3. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa.

32. Dovolací súd taktiež zdôrazňuje, že nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. a/ CSP je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

33. Osobitne významným znakom otázky relevantnej v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je jej zásadný právny význam. Aj za účinnosti nových civilných predpisov je opodstatnené konštatovanie, že otázkou zásadného právneho významu je otázka, ktorá je významná nielen pre tú ktorú prejednávajú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky.

34. Naostatok treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je relevantná len otázka, ktorá kumulatívne vykazuje všetky vyššie uvedené znaky. Ak z týchto znakov chýba čo i len jeden, nemôže byť dovolanie procesne prípustné.

35. Dovolateľka v súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v dovolaní namietala, že odvolací súd sa odklonil ustálenej praxe dovolacieho súdu v prípade riešenia právnej otázky nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka hnutelnej veci na základe dobrej viery nadobúdateľa.

35.1. Dovolateľka v dovolaní vo vzťahu k namietanej otázke nesprávneho právneho posúdenia odvolacím súdom uviedla, že odvolací súd nerešpektoval judikatúru najvyšších súdnych autorít a poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 169/2017, 6 Cdo 71/2011, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015, Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 415/15, III. ÚS 247/14. Mala za to, že ak nadobúdateľ nadobudol vec od nevlastníka, nadobúdateľovi je potrebné poskytnúť právnu ochranu, ak nadobúdateľ konal v dobrej viere, spoliehajúc sa okrem iného na zápis vo verejnom registri. Uviedla, že ak by žalobkyňa nadobudla vozidlo od Q. W. ako nevlastníka, vzhľadom na absolútnu dobromyseľnosť žalobkyne pri nadobudnutí vlastníckeho práva k motorovému vozidlu má žalobkyňa status vlastníka a jej vlastnícke právo požíva ochranu. Žalobkyňa mala za to, že je možné prekonať zásadu *nemo plus iuris*, ak strana sporu preukáže svoju dobromyseľnosť, čo v danom prípade preukázané bolo. Taktiež namietala aj nesprávne právne posúdenie pasívnej vecnej legítimácie V. M..

36. Keďže žalobkyňou nastolená právna otázka bola rozhodujúca pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, dovolací súd v ďalšom skúmal, či žalobkyňa opodstatnene vytýka, že pri riešení tejto otázky zo strany odvolacieho súdu došlo k nesprávne právnemu posúdeniu veci.

37. Dovolací súd v prvom rade uvádza, že pokiaľ žalobkyňa v dovolaní poukazovala na rozhodnutia súdov Českej republiky, rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky a Ústavného súdu Českej republiky, tieto nemožno považovať za „ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu“ (porov. 6 Cdo 129/2017, 5 Cdo 27/2019).

38. Dovolací súd uvádza, že hoci sa dovolateľkou uvádzané rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky týkali nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa k nehnuteľnej veci a v prejednávanom prípade ide o nadobudnutie vlastníckeho práva k hnutelnej veci, právne závery prijaté dovolacím súdom (ktoré sú ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu) sú relevantné a vzťahujú sa aj na prejednávaný prípad.

39. Dovolací súd v súvislosti s poukazom dovolateľky na rozhodnutia najvyššieho súdu uvádza, že až donedávna existovali dve skupiny rozhodnutí najvyššieho súdu posudzujúce predmetnú právnu otázku,

keď do prvej skupiny bolo možné zaradiť rozhodnutia zotrúvávajúce na zásade nemo plus iuris a do druhej skupiny rozhodnutia, ktoré umožňovali prelomenie predmetnej zásady, keď v nich okrem iného boli reflektované závery vyslovené v nálezoch ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 549/2015, I. ÚS 151/2016 a I. ÚS 460/2017, resp. aj rozhodnutia, ktoré pripúšťali nadobudnutie vlastníckeho práva (len) na základe dobrej viery nadobúdateľa nehnuteľnosti.

40. V otázke prelomenia zásady nemo plus iuris a s tým súvisiaceho nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka na základe dobrej viery nadobúdateľa, došlo v čase po podaní predmetného dovolania k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a to prostredníctvom uznesenia veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia (ďalej len „veľký senát“) z 27. apríla 2021 sp. zn. 1 VObo 2/2020 publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 56/2021.

41. Zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov je podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b/, § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b/] zverené najvyššiemu súdu (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 17/01, III. ÚS 346/05). Od 1. júla 2016 je zabezpečenie jednoty rozhodovania a jednoty judikatúry predovšetkým úlohou veľkého senátu najvyššieho súdu (§ 48 CSP) [II. ÚS 252/2019].

42. V tomto kontexte si dovolací súd dovoľuje vyzdvihnúť úlohu veľkého senátu, ktorý je zásadným právnym nástrojom, ktorým možno zjednotiť rozdielnu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, a to aj s ohľadom na záväznosť jeho rozhodnutí podľa § 48 ods. 3 veta prvá CSP pre ostatné senáty (občianskoprávneho ako aj obchodnoprávneho kolégia) najvyššieho súdu. Aby totiž najvyšší súd mohol plniť svoju základnú úlohu, ktorou je zjednocovanie judikatúry, musí samotná judikatúra najvyššieho súdu pôsobiť navonok jednotne, k čomu majú prispieť najmä všeobecne záväzné rozhodnutia veľkého senátu.

43. K retrospektívnym účinkom zmenenej judikatúry dovolací súd vyjadruje vo svojich rozhodnutiach priebežne stabilný názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza.

44. Veľký senát uzatvoril, že: I. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností; II. S poukazom na právnu zásadu, podľa ktorej nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má (nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet), nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľností; III. Dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. V iných prípadoch právna úprava de lege lata nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje; IV. Ustanoveniu § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), ktoré upravuje hodnovernosť údajov katastra, nezodpovedá výklad, podľa ktorého už len sama evidencia vlastníctva nehnuteľnosti v katastri nehnuteľnosti zakladá dobrú vieru evidovaného vlastníka v to, že je vlastník (viď aj R 56/2021).

45. Dovolací súd dáva do pozornosti, že po rozhodnutí veľkého senátu už najvyšší súd rozhodoval v obdobných veciach, napr. uznesenie sp. zn. 8 Cdo 278/2019, 7 Cdo 174/2020, 7 Cdo 77/2020, pričom rozhodnutie sp. zn. 8 Cdo 278/2019 bolo publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 51/2021 s

nasledovnou právnou vetou „na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy sa kupujúci nestal vlastníkom predávanej nehnuteľnosti, preto sa jej vlastníkom nestal ani ten, kto - aj keď v dobrej viere v správnosť údajov katastra nehnuteľností - odvodzuje od tohto kupujúceho (nevlastníka) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti“.

46. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka neopodstatnene tvrdila dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, majúc za to, že odvolací súd sa pri vyriešení ňou nastolenej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

46.1. Dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že vlastníkom vozidla je spoločnosť Basler Versicherung AG, keď Y. A. nie je a nikdy nebola vlastníčkou sporného motorového vozidla. Súd dospel k záveru, že vozidlo bolo v septembri 2013 odcudzené a spoločnosť MEDIA HOUSE s.r.o. ho nenadobudla od vlastníka, nemohla k nemu nadobudnúť vlastnícke právo. Následne bolo vozidlo vlastnícky zapísané v prospech Q. W., ktorý tiež nemohol k vozidlu nadobudnúť vlastnícke právo, keďže ho nenadobúdala od skutočného vlastníka, ktorému bolo vozidlo odcudzené. Vozidlo vo februári 2014 predal Q. W. P. A., no tento prevod nebol platný, keďže Q. W. nebol vlastníkom vozidla. V žiadnom prípade však Q. W. už nemohol platne previesť vozidlo na Y. A. v novembri 2014, keď už ani sám sa nepovažoval za vlastníka, preto kúpnu zmluvu uzatvorenú medzi Y. A. a Q. W. súd považoval za neplatnú a na jej základe žalobkyňa Y. A. nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k vozidlu. Okrem toho súd dospel k záveru, že kúpna zmluva je neplatná aj pre to, že Q. W. nebol vlastníkom vozidla aj objektívne, keďže vozidlo bolo odcudzené a Q. W. ho predala osoba odlišná od vlastníka. Nikto nemôže previesť na iného viac práv, než má sám, pričom táto zásada nebola v danom prípade prelomená žiadnym iným právnym inštitútom. Súd prvej inštancie zároveň uviedol, že žalobkyňa ani nemohla nadobudnúť vozidlo vydržaním vlastníckeho práva, keďže neboli splnené zákonné podmienky. Súd dospel k záveru o neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi Q. W. a žalobkyňou aj z dôvodu, že z výpovede žalobkyne v konaní vyplynulo, že nevedela o aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka, a preto podľa názoru súdu absentovala vôľová zložka právneho úkonu na strane žalobkyne, aby bola takýmto zmluvným dojednaním vôbec viazaná. Zároveň mal za to, že bola spochybnená aj dobromyseľnosť žalobkyne. Taktiež dospel k záveru, že právny úkon je neplatný aj pre obchádzanie zákona. Odvolací súd uviedol, že aplikácia § 446 Obchodného zákonníka je v danom prípade vylúčená, pričom žalobkyňa ani v konaní nepreukázala, že bola absolútne dobromyseľná ani v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

46.2. Dovolací súd z vyššie uvedených dôvodov uzatvára, že súdy v základnom konaní sa od ustálenej praxe dovolacieho súdu pri riešení dovolacej otázky neodchýlili, práve naopak v plnom rozsahu ju rešpektovali.

47. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

48. V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom dovolateľka v dovolaní zároveň namietala nesprávnosť právnych záverov súdov týkajúcich sa posúdenia pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/, pričom dovolací súd uvádza, že dovolateľka v tejto súvislosti iba polemizovala s prijatými závermi dovolacieho súdu. Dovolací súd zdôrazňuje, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. Obsah dovolania a vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v tejto časti nemalo zákonom vyžadované náležitosti.

48.1. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP, pretože dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

49. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (4 Cdo 144/2019, 4 Cdo 108/2019, 9 Cdo 126/2020), pričom návrh na odklad vykonateľnosti nemal v danom prípade relevanciu, nakoľko dovolaním napadnuté rozhodnutie neukladalo povinnosť plniť.

50. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

51. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.